

Studia i Materiały
Wydziału Teologicznego
Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Nr 29

Redaktor serii:
KS. ARTUR MALINA

Skrypty i podręczniki

Ks. Remigiusz Sobański

Europa obojga praw

Księgarnia św. Jacka
Katowice 2006

SPIS TREŚCI

Od Autora	9
Prace częściej cytowane lub przywołane	11
Źródła skrótowo i wielokrotnie przywołane	13
ROZDZIAŁ I. RODOWODY EUROPY	15
1. Pojęcie Europy	15
2. Grecka filozofia prawa	20
3. Prawo rzymskie	24
4. Chrześcijaństwo	31
a) Nawiązanie do tradycji starotestamentowej	31
b) Chrześcijańska „odnowa prawa”	33
c) Chrześcijański dualizm	35
ROZDZIAŁ II. FORMOWANIE SIĘ EUROPY	39
1. Chrystianizacja Germanów	39
2. Księgi pokutne	41
3. Kapitularze	42
4. Reforma gregoriańska	46
5. „Wiek prawa”	51
6. <i>Ius commune</i>	54
7. Teologiczna podbudowa prawa (Tomasz z Akwinu)	60
8. Średniowieczna kultura prawna	63
ROZDZIAŁ III. CZASY NOWOŻYTNE	66
1. Problem periodyzacji	66
2. Przemiany u progu nowożytności	67
3. Eklezjologia potrydencka	74
4. Prawo kanoniczne po soborze trydenckim	79
5. Trwałe ślady prawa kanonicznego	86
6. Kodyfikacje europejskie i kolejne kodeksy prawa kanonicznego	89

ANEKS. NOWOŻYTNA FILOZOFIA PRAWA	98
1. Kartezjusz i filozofia XVII w.	98
2. Filozofia oświecenia	103
3. Historycyzm i krytycyzm	104
4. Początki „teorii prawa”	107
5. Spór między jusnaturalizmem i pozytywizmem	109
6. O kryteria słusznego prawa	112

TABLE DES MATIÈRES

Note de l'auteur	9
Oeuvres souvant citées ou mentionnées	11
Sources abrèves et à plusiers indiqués	13
CHAPITRE I. LES GÉNÉALOGIES D'EUROPE	15
1. La notion d'Europe	15
2. La philosophie grecque de droit	20
3. Le droit romain	24
4. Le Christianisme	31
a) Référence à la tradition vétéro-testamentaire	31
b) La rénovation chrétienne du droit	33
c) Le dualisme chrétien	35
CHAPITRE II. FORMATION D'EUROPE	39
1. La christianisation des Germains	39
2. Les Pénitentiels	41
3. Les Capitulaires	42
4. La réforme gregorienne	46
5. „Le siècle du droit”	51
6. <i>Ius commune</i>	54
7. Un appui théologique (Thomas d'Aquin)	60
8. La culture juridique de l'Europe médiévale	63
CHAPITRE III. LES TEMPS MODERNES	66
1. Problème de la périodisation	66
2. Les changements au seuil des temps modernes	67
3. L'Ecclésiologie apres le Concile de Trente	74
4. Le droit canonique apres le Concil de Trente	79
5. Les traces durables de droit canon	86
6. Les codifications européennes et les codes successifs de droit canonique	89

ANNEXE. LA PHILOSOPHIE MODERNE DE DROIT	98
1. Descartes et la philosophie au XVII ^e siècle	98
2. La philosophie des Lumières	103
3. Historisme et criticisme	104
4. Le début de la “théorie de droit”	107
5. La controverse entre jusnaturalisme et positivisme	109
6. Pour les critères du droit juste	112